EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.6.18.
COM(2020) 240 final

2020/0118 (CNS)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

Portugália számára a Madeira autonóm régióban és az Azori-szigetek autonóm régióban előállított egyes alkoholtartalmú termékek tekintetében kedvezményes jövedékiadó-mérték alkalmazásának engedélyezéséről

{SWD(2020) 108 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

A javaslat indokai és céljai

A javaslat tárgya az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 349. cikke alapján elfogadott, jelenleg hatályos, 2014. június 12-i 376/2014/EU tanácsi határozat[1] felváltására irányuló tanácsi határozat. Az említett cikk az EU legkülső régiói tekintetében lehetővé teszi egyedi intézkedések meghozatalát, mivel elismeri, hogy egyes korlátok állandósága és együttes hatása súlyosan hátráltatja a szóban forgó régiók fejlődését, valamint befolyásolja gazdasági és társadalmi helyzetüket. Azzal a feltétellel teszi lehetővé az ilyen intézkedések elfogadását, hogy azok nem veszélyeztetik az uniós jogrend – így a belső piac és a közös politikák – integritását és koherenciáját. A jelenleg hatályos határozat engedélyezi Portugália számára, hogy a Madeirán előállított és fogyasztott rum és likőr, valamint az Azori-szigeteken előállított és fogyasztott likőr és párlat tekintetében a szokásos portugál jövedéki adó mértékénél legfeljebb 75 %-kal alacsonyabb jövedékiadó-mértéket alkalmazzon. A jelenleg hatályos határozat 2020. december 31-én hatályát veszti.

Ezen intézkedés célja, hogy kompenzálja a portugál legkülső régiók termelőit az e régiók fejlődését súlyosan hátráltató távoli fekvés, szigetjelleg, kis méret, kedvezőtlen domborzati és éghajlati viszonyok, valamint néhány terméktől való gazdasági függés okozta versenyhátrányért. Ezen adottságok miatt a legkülső régiók termelői számára magasabb előállítási költségek merülnek fel, mint a kontinentális terület termelői számára.

A határozat hatályvesztésének dátumára tekintettel az Európai Bizottság megbízást adott külső tanulmány elvégzésére a jelenlegi rendszer, valamint a 2020 utáni időszakra vonatkozó lehetséges alternatívák – többek között a jelenlegi javaslat alapját képező alternatíva – potenciális hatásainak értékelése érdekében.

Ez a javaslat az eltérés 2027-ig történő meghosszabbítását, az eltérésnek az Azori-szigeteken előállított rum – ugyancsak 75 %-os jövedékiadó-kedvezmény melletti – értékesítésére történő kiterjesztését, valamint oly módon történő kiterjesztését is maga után vonja, amely lehetővé teszi, hogy Portugália kontinentális részén az összes érintett terméket 50 %-os jövedékiadó-kedvezménnyel értékesítsék.

Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel

Az EU legkülső régióival kialakított stratégiai partnerségre vonatkozó 2017. évi közleményében[2] a Bizottság megjegyezte, hogy a legkülső régiók továbbra is komoly kihívásokkal küzdenek, amelyek közül sok tartósan fennáll. Ez a közlemény a Bizottság arra vonatkozó megközelítését ismerteti, hogy a szóban forgó régiók hogyan támogathatók az egyedi adottságaik kihasználásában, illetve a legkülső régiók hogyan határozhatnak meg új növekedési ágazatokat a növekedés és a munkahelyteremtés lehetővé tétele érdekében.

[1] A Tanács 376/2014/EU határozata (2014. június 12.) Portugália számára a Madeira autonóm régióban előállított és fogyasztott rum és likőr, valamint az Azori-szigetek autonóm régiójában előállított és fogyasztott likőr és párlat tekintetében kedvezményes jövedékiadó-mérték alkalmazásának engedélyezéséről.

[2] COM(2017) 623 final.

Ebben az összefüggésben e javaslatnak az a célja, hogy támogatást nyújtson a portugál legkülső régióknak ahhoz, hogy egy konkrét ágazaton – az alkoholágazaton – belüli helyi növekedés és munkahelyteremtés lehetővé tétele érdekében a saját adottságaikat használják ki. Ez a javaslat a távoli fekvéssel és szigetjelleggel összefüggő támogatási programot (POSEI)[3] egészíti ki, amelynek célja a primer szektor és a nyersanyagtermelés támogatása.

Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival

A javaslat összhangban van a 2015-ös belső piaci stratégiával[4], amelyben a Bizottság az összes érdekelt fél számára előnyös, mélyebb és méltányosabb egységes piac megvalósítását tűzi ki célul. A javasolt intézkedés egyik célja, hogy enyhítse a legkülső régiókban működő vállalatok többletköltségeit, amelyek gátolják az egységes piacon való teljes körű részvételüket. Az érintett alacsony termelési volumen miatt az intézkedés várhatóan nem gyakorol majd negatív hatást az egységes piac zavartalan működésére.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

Jogalap

A javaslat jogalapja az EUMSZ 349. cikke. Ez a rendelkezés lehetővé teszi a Tanács számára, hogy olyan egyedi rendelkezéseket fogadjon el, amelyek kiigazítják a Szerződések alkalmazását az EU legkülső régiói tekintetében.

A szubszidiaritás elve

Kizárólag a Tanács jogosult – az EUMSZ 349. cikke alapján – egyedi intézkedéseket elfogadni azzal a céllal, hogy a Szerződések – és ezen belül a közös politikák – alkalmazását a legkülső régiók gazdasági és társadalmi helyzetét befolyásoló állandó korlátok fennállása miatt az adott régiók tekintetében kiigazítsa. Ez az EUMSZ 110. cikkétől való eltérések engedélyezésére is érvényes. A tanácsi határozatra irányuló javaslat ezért megfelel a szubszidiaritás elvének.

Az arányosság elve

A javaslat megfelel az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkének (4) bekezdésében meghatározott arányossági elvnek. A javasolt módosítások nem lépik túl a szóban forgó kérdések kezeléséhez, ezáltal pedig a belső piac megfelelő és hatékony működésének biztosítására vonatkozóan a Szerződésben foglalt célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket.

A kedvezményes jövedékiadó-mértékek Portugália kontinentális területére javasolt kiterjesztése javítaná a portugál legkülső régiók termelőinek versenyképességét, és kevés kedvezőtlen hatással járna a bevételekről való lemondás és az adminisztratív terhek tekintetében, továbbá a Portugália kontinentális területén hasonló termékeket előállító termelők esetében fennálló feltételekkel megegyező feltételeket teremtene számukra.

A jogi aktus típusának megválasztása

[3] Az Európai Parlament és a Tanács 228/2013/EU rendelete (2013. március 13.).

[4] A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az egységes piac továbbfejlesztése: a polgárok és vállalkozások lehetőségeinek bővítése (COM(2015) 550 final), 4. o.

A Bizottság tanácsi határozat elfogadását javasolja a 376/2014/EU tanácsi határozat felváltása céljából.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

A hatályos jogszabályok utólagos értékelése

A külső tanulmány megállapította, hogy a legkülső régiókban működő, jelenleg a jövedékiadó-kedvezménnyel kompenzált termelők számára továbbra is magasabb előállítási költségek merülnek fel, mint a kontinentális termelők számára. A tanulmány ezenfelül az alábbiakban ismertetett két problémát tárta fel, amelyek a jelenleg hatályos határozat elfogadása óta merültek fel.

A külső tanulmány először is azt jegyzi meg, hogy az Azori-szigeteken jelenleg folyik rumtermelés, de a jelenlegi rendszer nem terjed ki a rumra. A rendszer ugyanakkor kiterjed a Madeirán előállított rumra, ami egyenlőtlen versenyfeltételeket teremt a két legkülső régió rumtermelői között. A tanulmány másodszor azt jegyzi meg, hogy a megnövekedett azori-szigeteki rumtermelés nyomán Madeirán növekszik a rumtermelés, és a legkülső régiók korlátozott méretű piaca miatt nem minden rum értékesíthető helyben. A Portugália kontinentális területének piacára való bejutás többletköltségei akadályként jelentkeznek az adott termelők számára, és ennek következtében a rum tárolása jelenleg további költséget jelent.

Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk

A jelenlegi rendszer elemzését alátámasztó külső tanulmány keretében az Európai Bizottság érintett szolgálataitól, a portugál hatóságoktól, a két legkülső régió termelőitől és a portugál forgalmazóktól kérdőívek, interjúk és megbeszélések keretében érkeztek válaszok. A külső vállalkozó külön erőfeszítései ellenére sem a kontinentális termelőktől, sem a civil társadalomtól nem érkezett válasz.

Hatásvizsgálat

Ez a kezdeményezés szorosan egymást követő értékelések – a jelenlegi rendszer utólagos értékelése, közvetlenül utána pedig előretekintő értékelés – keretében valósul meg. A meglévő rendszer folytatásának és esetleges módosításának lehetséges hatásaira irányuló értékelés egy elemző dokumentumban szerepelt, amely az értékelésről szóló mellékletet is tartalmazott. Ez a dokumentum egy külső tanulmányon és a tagállam által szolgáltatott információkon alapul.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslatnak nincs hatása az Európai Unió költségvetésére, mivel a jövedékiadó-bevételek teljes egészében a tagállamokhoz folynak be.

5. EGYÉB ELEMEK

Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai

Az eltérés végrehajtásának és működésének nyomon követése az eddigiekhez hasonlóan a portugál hatóságok és a Bizottság feladata lesz.

Portugáliának 2025. szeptember 30-ig nyomonkövetési jelentést kell benyújtania a 2019-től 2024-ig terjedő időszakra vonatkozóan. E nyomonkövetési jelentés a következőket fogja tartalmazni:

- a termelés során felmerülő többletköltségekre vonatkozó információk;
- gazdasági torzulások és piaci hatások;
- az eredményesség, a hatékonyság és az egyéb uniós szakpolitikákkal való összhang értékeléséhez szükséges információk;
- az új jogszabály folyamatos relevanciájára és uniós hozzáadott értékére vonatkozó információk.

A jelentéstétel során a portugál hatóságoknak törekedniük kell arra is, hogy minden lényeges érdekelt féltől gyűjtsenek információt a termelési többletköltségeik és a megfelelési költségeik mértékére és alakulására, valamint a piactorzulások eseteire vonatkozóan.

Annak biztosítása érdekében, hogy a portugál hatóságok által gyűjtött információk tartalmazzák az ahhoz szükséges adatokat, hogy a Bizottság megalapozott döntést hozhasson a rendszer jövőbeli érvényességére és életképességére vonatkozóan, a Bizottság külön iránymutatást fog kidolgozni az előírt információkról. Ez az iránymutatás lehetőség szerint meg fog egyezni az EU legkülső régiói számára létrehozott, hasonló jogszabályok hatálya alá tartozó más ilyen rendszerekre vonatkozó iránymutatásokkal.

A Bizottság ezáltal értékelni tudja, hogy az eltérés indokai továbbra is fennállnak-e, a Portugália által biztosított adókedvezmény továbbra is arányos-e, és lehetőség van-e az adózási eltérési rendszert helyettesítő alternatív intézkedésekre azok nemzetközi dimenziójának figyelembevételével.

A nyomonkövetési jelentés felépítését és az abban feltüntetendő adatokat a javaslat 1. melléklete tartalmazza.

A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata

Ez a rész nem alkalmazandó, mivel a cikkek maguktól értetődőek.

2020/0118 (CNS)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

Portugália számára a Madeira autonóm régióban és az Azori-szigetek autonóm régióban előállított egyes alkoholtartalmú termékek tekintetében kedvezményes jövedékiadó-mérték alkalmazásának engedélyezéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 349. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Parlament véleményére[5],

különleges jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

(1) A 376/2014/EU tanácsi határozat[6] Portugália számára kedvezményes jövedékiadó-mérték alkalmazását engedélyezte a Madeira autonóm régióban előállított és fogyasztott rum és likőr, valamint az Azori-szigetek autonóm régióban előállított és fogyasztott likőr és párlat tekintetében, amely mérték alacsonyabb lehet a 92/84/EGK tanácsi irányelvben[7] meghatározott minimum jövedékiadó-mértéknél, de legfeljebb 75 %-kal lehet alacsonyabb, mint az alkoholra kivetett szokásos nemzeti jövedéki adó mértéke.

(2) 2019 februárjában a portugál hatóságok arra kérték a Bizottságot, hogy terjesszen elő egy olyan tanácsi határozatra irányuló javaslatot, amely ugyanezen feltételek mellett hosszabbítja meg a 376/2014/EU határozatban az engedélyre vonatkozóan megállapított határidőt, és amely korlátozottabb kedvezménnyel további hét évre, 2021. január 1-jétől 2027. december 31-ig kiterjeszti a földrajzi hatályt Portugália kontinentális területére.

---

5 HL C XXX., XXXX.XX.XX., XXX. o.

6 A Tanács 376/2014/EU határozata (2014. június 12.) Portugália számára a Madeira autonóm régióban előállított és fogyasztott rum és likőr, valamint az Azori-szigetek autonóm régiójában előállított és fogyasztott likőr és párlat tekintetében kedvezményes jövedékiadó-mérték alkalmazásának engedélyezéséről (HL L 182., 2014.6.21., 1. o.).

7 A Tanács 92/84/EGK irányelve (1992. október 19.) az alkohol és az alkoholtartalmú italok jövedékiadó-mértékének közelítéséről (HL L 316., 1992.10.31., 29. o.).

(3) A Madeira autonóm régióban és az Azori-szigetek autonóm régióban működő termelők nehezen jutnak be az e régiókon kívüli piacokra, és egyes alkoholtartalmú termékek értékesítésére a regionális és a helyi piacok az egyedül lehetséges árusítóhelyek. A termelők számára azért merülnek fel többletköltségek, mert a mezőgazdasági üzemek kis mérete, széttagoltsága, valamint kismértékű gépesítettsége miatt a mezőgazdasági eredetű nyersanyagok drágábbak, mint szokásos termelési körülmények között. Ezenfelül a domborzat, az éghajlat, a talaj, illetve a kisipari előállítás miatt a cukornád feldolgozásából származó termékmennyiség is kevesebb, mint más legkülső régiókban. Ezen túlmenően egyes, helyben nem termelt nyersanyagoknak és csomagolóanyagoknak a szigetekre történő szállítása többletköltségek felmerüléséhez vezet.

(4) Az Azori-szigetek esetében a szigetjelleg duplán érvényesül, mivel ez egy nagy területen elhelyezkedő szigetcsoport. Ezekben a távoli fekvésű és szigetjellegű régiókban a szállítás tovább növeli a többletköltségeket. Ugyanez vonatkozik egyes, a kontinensre történő, szükséges utazásokra és szállításokra is. A késztermékek tárolása is többletköltségekkel jár, mivel a helyi fogyasztás nem veszi fel az összes megtermelt mennyiséget, különösen a rumtermelés esetében. A regionális piac kis mérete növeli az egységköltséget, mégpedig az állandó költségek és a megtermelt mennyiség közötti kedvezőtlen összefüggésből fakadóan. Végezetül a helyi gazdaságok által általában viselt többletköltségeket – különösen a magasabb munkaerő- és energiaköltségeket – szintén az érintett termelők viselik.

(5) A rumtermelés a cukornádtermelés fokozódása miatt növekedett. Míg a rum egy részét érlelik vagy likőralapanyagként használják fel, a nem értékesített rummennyiségek tárolása költséggel jár, ami tovább növeli a termelők többletköltségeit. A többletköltségek és ezekből következően a késztermék magasabb ára miatt a Madeira autonóm régióban és az Azori-szigetek autonóm régióban működő termelők nem tudnak versenyezni a régiókon kívüli termelőkkel, ezért nem tudnak más piacokra bejutni. Portugália kontinentális területének piacára kedvezményes jövedékiadó-mértékek alkalmazásával való bejutásuk kezelné ezt a problémát.

(6) A Madeira autonóm régión és az Azori-szigetek autonóm régión belüli fejlődés súlyos hátráltatásának elkerülése, valamint az alkoholágazat és a régiókon belül teremtett munkahelyek megtartása érdekében a 376/2014/EU határozatban foglalt engedély hatályát meg kell hosszabbítani és ki kell terjeszteni.

(7) A 376/2014/EU határozat 2020. december 31-ig alkalmazandó. Az egyértelműség érdekében új határozatot kell elfogadni, amely Portugália számára kedvezményes jövedékiadó-mérték alkalmazását engedélyezi Madeira autonóm régióban és az Azori-szigetek autonóm régióban.

(8) Mivel az adókedvezmény nem haladja meg a többletköltségek kiegyenlítéséhez szükséges mértéket, és mivel a kérdéses mennyiségek továbbra is szerények, illetve az adókedvezmény a Madeira autonóm régión, az Azori-szigetek autonóm régión és a Portugália kontinentális területén belüli fogyasztásra korlátozódik, az intézkedés nem veszélyezteti az uniós jogrend integritását és koherenciáját.

(9) Annak érdekében, hogy a Bizottság értékelhesse, hogy az engedélyezést indokoló feltételek továbbra is teljesülnek-e, Portugáliának 2025. szeptember 30-ig nyomonkövetési jelentést kell benyújtania a Bizottság részére.

(10) E határozat nem sérti az EUMSZ 107. és 108. cikkének lehetséges alkalmazását,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az EUMSZ 110. cikkétől eltérve Portugália engedélyt kap arra, hogy a 92/84/EGK irányelv 3. cikkében megállapított, alkoholra vonatkozó teljes jövedékiadó-mértéknél alacsonyabb jövedékiadó-mértéket alkalmazzon Madeira autonóm régióban, az ott előállított és fogyasztott rumra és likőrre, valamint az Azori-szigetek autonóm régióban, az ott előállított és fogyasztott rumra, likőrre és párlatra.

2. cikk

Az EUMSZ 110. cikkétől eltérve Portugália engedélyt kap arra, hogy a 92/84/EGK irányelv 3. cikkében megállapított, alkoholra vonatkozó teljes jövedékiadó-mértéknél alacsonyabb jövedékiadó-mértéket alkalmazzon a Madeira autonóm régióban előállított és Portugália kontinentális területén fogyasztott rumra és likőrre, valamint az Azori-szigetek autonóm régióban előállított és Portugália kontinentális területén fogyasztott rumra, likőrre és párlatra.

3. cikk

Madeirán az 1. és a 2. cikkben foglalt engedély a következő termékekre korlátozódik:

a) 2021. május 24-ig a 110/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet[8] II. mellékletének 1. pontjában meghatározott rumra, amely a rendelet III. mellékletének 1. pontjában említett „Rum da Madeira” földrajzi árujelzővel rendelkezik, valamint 2021. május 25-től az (EU) 2019/787 európai parlamenti és tanácsi rendelet[9] I. mellékletének 1. pontjában meghatározott rumra, amely a „Rum da Madeira” földrajzi árujelzővel rendelkezik;

b) 2021. május 24-ig a 110/2008/EK rendelet II. mellékletének 32. és 33. pontjában meghatározott, a szóban forgó régióban termelt gyümölcsből vagy növényből készült likőrre és „crème de” kategóriájú termékre, valamint 2021. május 25-től az (EU) 2019/787 rendelet I. mellékletének 33. és 34. pontjában meghatározott, a szóban forgó régióban termelt gyümölcsből vagy növényből készült likőrre és „crème de” kategóriájú termékre;

Az Azori-szigeteken az 1. és a 2. cikkben előírt engedély a következő termékekre korlátozódik:

[8] Az Európai Parlament és a Tanács 110/2008/EK rendelete (2008. január 15.) a szeszes italok meghatározásáról, megnevezéséről, kiszereléséről, címkézéséről és földrajzi árujelzőinek oltalmáról, valamint az 1576/89/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 39., 2008.2.13., 16. o.).

[9] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/787 rendelete (2019. április 17.) a szeszes italok meghatározásáról, leírásáról, megjelenítéséről, jelöléséről, a szeszes italok elnevezésének használatáról az egyéb élelmiszerek megjelenítése és jelölése során, a szeszes italok földrajzi árujelzőinek oltalmáról, a mezőgazdasági eredetű etil-alkohol és desztillátumok használatáról az alkoholtartalmú italokban, valamint a 110/2008/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 130., 2019.5.17., 1. o.).

a) 2021. május 24-ig a 110/2008/EK rendelet II. mellékletének 1. pontjában meghatározott, a szóban forgó régióban termelt cukornádból készült rumra, valamint 2021. május 25-től az (EU) 2019/787 rendelet I. mellékletének 1. pontjában meghatározott, a szóban forgó régióban termelt cukornádból készült rumra;

b) 2021. május 24-ig a 110/2008/EK rendelet II. mellékletének 32. és 33. pontjában meghatározott, a szóban forgó régióban termelt gyümölcsből vagy nyersanyagból készült likőrre és „crème de" kategóriájú termékre, valamint 2021. május 25-től az (EU) 2019/787 rendelet I. mellékletének 33. és 34. pontjában meghatározott, a szóban forgó régióban termelt gyümölcsből vagy nyersanyagból készült likőrre és „crème de" kategóriájú termékre;

c) 2021. május 24-ig a 110/2008/EK rendelet II. mellékletének 4. és 6. pontjában meghatározott jellemzőkkel rendelkező, illetve minőségű, borból vagy törkölyből készült párlatra, valamint 2021. május 25-től az (EU) 2019/787 rendelet I. mellékletének 4. és 6. pontjában meghatározott jellemzőkkel rendelkező, illetve minőségű, borból vagy törkölyből készült párlatra.

4. cikk

Az e határozat 1. cikkében említett termékekre alkalmazandó kedvezményes jövedékiadó-mérték alacsonyabb lehet a 92/84/EGK irányelvben meghatározott, alkoholra vonatkozó minimum jövedékiadó-mértéknél, de legfeljebb 75 %-kal lehet alacsonyabb az alkoholra kivetett szokásos nemzeti jövedéki adó mértékénél.

5. cikk

Az e határozat 2. cikkében említett termékekre alkalmazandó kedvezményes jövedékiadó-mérték alacsonyabb lehet a 92/84/EGK irányelvben meghatározott, alkoholra vonatkozó minimum jövedékiadó-mértéknél, de legfeljebb 50 %-kal lehet alacsonyabb az alkoholra kivetett szokásos nemzeti jövedéki adó mértékénél.

6. cikk

Portugália legkésőbb 2025. szeptember 30-ig nyomonkövetési jelentést nyújt be a Bizottságnak, amely alapján az értékelheti, hogy az 1. és a 2. cikkben foglalt engedélyt indokoló feltételek továbbra is fennállnak-e. A nyomonkövetési jelentés a mellékletben előírt információkat tartalmazza.

7. cikk

Ezt a határozatot 2021. január 1-jétől 2027. december 31-ig kell alkalmazni.

8. cikk

Ennek a határozatnak a Portugál Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök